

GENERALNY DYREKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA

Andrzej Szweda-Lewandowski

Warszawa, 18-08-2023 r.

DOA-WSzOP.0911.1.2023.MBA/MGO/JP.2

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 6 ust. 3 ustawy z 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224) Departament Orzecznictwa Administracyjnego przeprowadził od 03 do 05 Lipca 2023 r. w Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie, zwanej w dalszej części również „RDOŚ w Olsztynie”, kontrolę w przedmiocie:

1. Terminów załatwiania spraw oraz merytorycznej oceny wydawanych rozstrzygnięć w postępowaniach administracyjnych na podstawie ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2020 r. poz. 2187, t.j.).

2. Zgodność danych znajdujących się w rejestrze bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku (art. 26a ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2020 r. poz. 2187, t.j.) z danymi akt spraw administracyjnych.

3. Procedury dokonywania wpisów potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi do rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi na podstawie art. 101 c ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 z późn. zm.) oraz zgodność danych przestrzennych w rejestrze historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi z danymi akt ostatecznie zakończonych spraw administracyjnych.

Okres objęty kontrolą:

Lata 2020-2023 (do dnia rozpoczęcia kontroli).

Kierownikiem jednostki kontrolowanej jest Pani Agata Moździerz.

W związku z ustaleniami dokonanymi w trakcie kontroli oraz ocenami badanej działalności, przedstawiam Projekt wystąpienia pokontrolnego.

O przeprowadzeniu kontroli dokonano wpisu do księgi ewidencji kontroli pod numerem 26.

I. USTALENIA KONTROLI

1. Terminy załatwiania spraw oraz merytoryczna ocena wydawanych rozstrzygnięć w postępowaniach administracyjnych na podstawie ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2020 r. poz. 2187, t.j.).

Do kontroli wytypowano 5 spraw w postępowaniach administracyjnych prowadzonych na podstawie ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie dalej: „ustawa szkodowa”, zgodnie z załączonym spisem.

W wyniku kontroli ustalono, co następuje:

- 1) w zakresie wymogów formalnych tj.:
 - a) zgodności z właściwością miejscową i rzeczową – **nie stwierdzono nieprawidłowości**,
 - b) terminowości – **nie stwierdzono nieprawidłowości**,
 - c) poprawności pouczenia – **nie stwierdzono nieprawidłowości**,
 - d) zawartości merytorycznej uzasadnień podejmowanych rozstrzygnięć – **nie stwierdzono nieprawidłowości**
- 2) w zakresie prawidłowości podjętych rozstrzygnięć merytorycznych – **nie stwierdzono nieprawidłowości**

Podczas przeprowadzonej kontroli w postępowaniach dotyczących szkód w środowisku nie zauważono rażących nieprawidłowości.

W sprawach: WSI.512.5.2020.KPi, WSI.511.1.2021.KPi, WSI.512.8.2022.JJ, WSI.512.4.2023.Kpi, nie stwierdzono nieprawidłowości, RDOŚ w Olsztynie zgodnie z ustawą z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775, ze zm.), zwaną dalej „Kpa”, terminowo przeprowadził postępowania administracyjne, a uzasadnienia merytoryczne były prawidłowe.

Jedyną nieprawidłowość stwierdzono w sprawie WSI.512.1.2021.JJ, po otrzymaniu zgłoszenia z dnia 15 lutego 2020 r., RDOŚ w Olsztynie wystosował wezwanie z art. 64 § 2 Kpa, wzywając do doprecyzowania opisu stwierdzonej sytuacji wskazującej na wystąpienie bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku z uwzględnieniem elementów przyrodniczych, nadając mu rygor pozostawienia podania bez rozpoznania. Oceniając elementy składowe zgłoszenia z dnia 15 lutego 2020 r., należy stwierdzić, iż posiada ono wszystkie elementy wymagane przez kodeks postępowania administracyjnego oraz art. 24 ust. 3 ustawy szkodowej, w tym także opis stwierdzonej sytuacji wskazującej na występowanie bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku lub szkody w środowisku. Zatem zgłoszenie nie zawierało braków uniemożliwiających jego rozpatrzenie, wobec czego RDOŚ winien wezwać wnioskodawcę o przedstawienie dodatkowych informacji, w tym o uzupełnienie opisu

stwierdzonej sytuacji, na podstawie art. 50 Kpa, bez rygoru pozostawienia bez rozpoznania. Z treści art. 64 § 2 Kpa wynika, że jeżeli podanie nie spełnia innych wymagań ustalonych w przepisach prawa, należy wezwać wnoszącego do usunięcia braków w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż siedem dni, z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje pozostawienie podania bez rozpoznania. Przedmiotowe zgłoszenie nie nosi znamion braków wymaganych przepisami prawa, mianowicie posiada ono informacje niezbędne organowi do rozpatrzenia zgłoszenia.

Dodatkowo kontrolujący podczas czynności kontrolnych wskazał, że dla większej czytelności należy powoływać w pouczeniach postanowień/decyzji odpowiednią podstawę prawną z Kpa, tak by strona wiedziała z jakiej podstawy prawnej wynikają zawarte w pouczeniu stwierdzenia.

2. Zgodność danych znajdujących się w rejestrze bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku - art. 26a ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. z 2020 r. poz. 2187, t.j.) z danymi akt spraw administracyjnych.

Zgodność danych w rejestrze bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku z danymi akt ostatecznie zakończonych spraw administracyjnych – **nie stwierdzono nieprawidłowości.**

Zgodnie z art. 25 ustawy szkodowej regionalny dyrektor wprowadza niezwłocznie do rejestru, o którym mowa w art. 26a ust. 1, dane ze zgłoszenia, o którym mowa w art. 11 ust. 1, oraz uzasadnionego zgłoszenia, o którym mowa w art. 24 ust. 1. Przepisami tymi nałożono na regionalnego dyrektora obowiązek wynikający z uzyskania wiadomości o bezpośrednim zagrożeniu lub szkodzie w środowisku. Ponadto zgodnie z art. 26a ust. 3 ustawy szkodowej, regionalni dyrektorzy ochrony środowiska są zobowiązani do aktualizacji i uzupełniania informacji w rejestrze bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku. Rejestr bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku zdefiniowany jest w art. 26a ustawy szkodowej, szczegółowy zakres informacji, które są gromadzone w rejestrze, wskazany jest w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie rejestru szkód w środowisku (Dz. U. z 2016 r. poz. 1398), dalej: Rozporządzenie. Należy zaznaczyć, iż zgodnie z Rozporządzeniem rejestr zawiera m.in.: informacje o rodzaju bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku lub szkody w środowisku w: gatunkach chronionych, chronionych siedliskach przyrodniczych, wodach, powierzchni ziemi, informację o charakterystyce bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku lub szkody w środowisku (opis sytuacji), datę, przedział czasowy lub inne informacje pozwalające na określenie czasu wystąpienia bezpośredniego zagrożenia szkodą

w środowisku lub szkody w środowisku, datę wykrycia bezpośredniego zagrożenia szkoda w środowisku lub szkody w środowisku, datę wszczęcia postępowania administracyjnego, datę wydania decyzji, datę i sygnaturę akt wyroku sądu administracyjnego.

W czasie kontroli zweryfikowano wpisy do rejestru bezpośrednich zagrożeń szkoda w środowisku i szkód w środowisku i nie stwierdzono nieprawidłowości, dane wprowadzone do rejestru są zgodne z danymi w aktach sprawy.

3. Procedury dokonywania wpisów potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi do rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi na podstawie art. 101 c ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2022 r. poz. 2556 z późn. zm.) dalej jako: „Poś”, oraz zgodność danych w rejestrze historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi z danymi akt ostatecznie zakończonych spraw administracyjnych.

Do kontroli wytypowano 8 spraw z zakresu wpisu działek ewidencyjnych w drodze decyzji do rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi jako potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi, zgodnie z załączonym spisem.

W wyniku kontroli ustalono, co następuje:

- 1) w zakresie wymogów formalnych tj.:
 - a) zgodności z właściwością miejscową i rzeczową – **nie stwierdzono nieprawidłowości**,
 - b) terminowości – **nie stwierdzono nieprawidłowości** – wszystkie decyzje wydane w terminie wskazanym w 101c ust. 3 Poś (tj. 6 miesięcy od otrzymania wykazu/aktualizacji/zgłoszenia),
 - c) poprawności pouczenia – **nie stwierdzono nieprawidłowości**,
 - d) zawartości merytorycznej uzasadnień podejmowanych rozstrzygnięć – **nie stwierdzono nieprawidłowości**,
- 2) w zakresie prawidłowości podjętych rozstrzygnięć merytorycznych – **nie stwierdzono nieprawidłowości**.
- 3) Zgodność danych w rejestrze historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi z danymi akt ostatecznie zakończonych spraw administracyjnych – **stwierdzono nieprawidłowości**.

Podczas przeprowadzonej kontroli w postępowaniach dotyczących wpisów do rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi nie stwierdzono nieprawidłowości w terminowości wydawania decyzji. Zgodnie z art. 101 c ust. 3 Poś regionalny dyrektor ochrony środowiska, w drodze decyzji skierowanej do władającego powierzchnią ziemi, dokonuje do rejestru wpisu o potencjalnym historycznym zanieczyszczeniu powierzchni ziemi, nie później niż **w terminie 6 miesięcy** od dnia otrzymania m.in. wykazu, o którym mowa w art. 101d ust. 6 Poś lub aktualizacji wykazu, o której mowa w art. 101d ust. 8 Poś.

RDOŚ w Olsztynie w każdej z kontrolowanych spraw dotrzymał terminu wskazanego w art. 101c ust. 3 Poś.

Zwrócić należy jednak uwagę na fakt, że w większości spraw, w których pod pismem przekazującym aktualizację wykazu potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi podpisała się osoba niepiastująca funkcji organu np. Dyrektor Wydziału/ Naczelnik Wydziału, w aktach nie było upoważnienia do przekazania wykazu. W sprawach tych nie ma pewności, że wykaz/aktualizacja pochodził od osoby upoważnionej do jego złożenia. Zgodnie z art. 101d ust. 9 Poś, to starosta przekazuje wykaz oraz - raz na 2 lata - jego aktualizację regionalnemu dyrektorowi ochrony środowiska za pośrednictwem środków komunikacji elektronicznej lub na informatycznych nośnikach danych.

Nieprawidłowością zauważoną podczas kontroli jest także niezgodność symboli klasyfikacyjnych nadawanych przez RDOŚ w Olsztynie z „Jednolitym Rzeczowym Wykazem Akt Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska i Regionalnych Dyrekcji Ochrony Środowiska”. Wyżej przywołany „Jednolity Rzeczowy Wykaz Akt...”, który stanowi Załącznik nr 2 do zarządzenia nr 10 Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 9 września 2014 r., dla postępowań prowadzonych w sprawach dokonania wpisu do rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi nadaje się symbol klasyfikacyjny „513”. W przypadku spraw oznaczonych znakami WSI.513.4.2023.KPi i WSI.513.16.2020.JJ, RDOŚ w Olsztynie zarejestrował przekazany przez Starostę wykaz a następnie zakończył sprawę, bez prowadzenia postępowania administracyjnego. Natomiast winien dołączać ww. wykaz do każdej nowo wszczynanej sprawy administracyjnej w sprawie orzeczenia o wpisie do rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Symbol klasyfikacyjny „513” służy do rejestracji postępowań administracyjnych.

Ponadto w aktach spraw WSI.513.33.2020.JJ oraz WSI.513.5.2023.KPi, brak jest wykazu/aktualizacji lub ich kopii, na podstawie których wszczęto postępowanie w sprawie wpisu do rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi. Do każdej sprawy dotyczącej wpisu do rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi należy dołączać wykaz/aktualizację lub ich kopię, w których widnieje dana nieruchomość.

W sprawach: WSI.515.9.2020.JJ, WSI.515.13.2021.KPi, WSI.515.8.2022.KPi, WSI.515.6.2023.JJ, sprawdzono zgodność danych przestrzennych w rejestrze historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi z danymi akt ostatecznie zakończonych spraw administracyjnych. W sprawach WSI.515.9.2020.JJ, WSI.515.13.2021.KPi, WSI.515.8.2022.KPi, stwierdzono błędne oznaczenie współrzędnych zanieczyszczenia - RDOŚ w Olsztynie dokonał oznaczenia terenu całych działek, a nie zanieczyszczenia zgodnie

z § 2 pkt 3 lit. c Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 września 2016 r. w sprawie rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi (Dz. U. 2016 r., poz.1397).

Dodatkowo kontrolujący podczas czynności kontrolnych wskazał, że dla większej czytelności należy powoływać w pouczeniach postanowień odpowiednią podstawę prawną z Kpa, tak by strona wiedziała z jakiej podstawy prawnej wynikają zawarte w pouczeniu stwierdzenia.

II. ZALECENIA POKONTROLNE

Rozpatrując sprawy dot. szkód w środowisku oraz historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi RDOŚ w Olsztynie powinien wskazywać odpowiednie podstawy prawne oraz pouczenia, tak aby strona była informowana o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie jej praw i obowiązków.

RDOŚ w Olsztynie powinien nadawać symbole klasyfikacyjne zgodnie z „Jednolitym Rzeczymym Wykazem Akt Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska i Regionalnych Dyrekcji Ochrony Środowiska”, stanowiącym Załącznik nr 2 do zarządzenia nr 10 Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 9 września 2014 r.

Analizując wykazy/aktualizacje wykazów potencjalnych historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi należy dochować staranności, aby z akt sprawy wynikało umocowanie do złożenia wykazu/aktualizacji, co nie oznacza, że Kontrolowany w każdej sprawie winien wzywać o upoważnienie. Powinien przynajmniej posiadać kopię takiego upoważnienia, potwierdzoną za zgodność z oryginałem, aby móc zweryfikować, czy wykaz/aktualizacja pochodzi od osoby upoważnionej. Należy także do każdej sprawy dotyczącej wpisu do rejestru historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi dołączać wykaz/aktualizację lub ich kopię, w których widnieje dana nieruchomość.

W wyniku kontroli stwierdzono omyłki w rejestrze historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi tj. błędnie oznaczono współrzędne zanieczyszczenia (oznaczono całą działkę zamiast obszaru wystąpienia zanieczyszczenia).

Załącznik:

zestawienie tabelaryczne spraw dot. historycznych zanieczyszczeń powierzchni ziemi
zestawienie tabelaryczne spraw dot. szkód

Na podstawie art. 49 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r., poz. 224), wyznaczam termin 30 dni kalendarzowych od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, na złożenie informacji o wykonaniu zaleceń pokontrolnych, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

ANDRZEJ SZWEDA-LEWANDOWSKI
Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska
/ – podpisany cyfrowo – /